

Arbeidsliv

Ny pensjonsordning for offentlig ansatte fra 2020

I 2020 skjer det store endringer i pensjonsordningen for offentlig ansatte som er født i 1963 eller senere.

Denne artikkelen beskriver den nye pensjonsordningen, og hvordan pensjonen vil bli for de som har allerede tjent opp pensjon i den gjeldende ordningen.

Kort om dagens pensjonsordning

I dag har alle offentlig ansatte en mer eller mindre lik pensjonsordning. Ordningen består av en AFP-ordning som gir pensjon mellom 62 år til 67 år for de som slutter før 67 år, og en tjenestepensjonsordning som gir livsvarig pensjon som et supplement til folketrygdens alderspensjon fra 67 år.

Dagens AFP tilsvarer om lag det du ville fått fra folketrygden om du tok ut pensjonen fra 67 år og den ikke hadde blitt levealdersjustert. Det er kun de som velger å slutte før 67 år som får AFP i dag. De som tar ut AFP går over til tjenestepensjon i kombinasjon med alderspensjon fra folketrygden fra 67 år.

Tjenestepensjon kan i dag ikke tas ut før fra 67 år, med mindre du er ansatt i en stilling med særaldersgrense. Tjenestepensjonsordningen garanterer alle som har full opptjening en samlet pensjon fra folketrygd og tjenestepensjon på minst 66 prosent av lønn, før levealdersjustering. Hvor mye du får fra tjenestepensjonsordningen avhenger dermed av hvor mye du får fra folketrygden. Ansatte som får mye fra folketrygden får lite fra tjenestepensjonsordningen, og motsatt.

Alle ansatte som er født før 1963 skal beholde dagens pensjonsordning.

Ikke avklart hva som skjer for ansatte med særaldersgrense

Ansatte med særaldersgrense, som for eksempel offentlig ansatte tannleger, kan i dagens pensjonsordning ta ut tjenestepensjon fra aldersgrensen, eventuelt inntil 3 år tidligere dersom

de har vært ansatt tilstrekkelig lenge. Har de full opptjening, minst 30 år, får de 66 prosent av lønn i pensjon fra tjenestepensjonsordningen frem til 67 år. Fra 67 år går også disse over til tjenestepensjon i kombinasjon med alderspensjon fra folketrygden.

Det er foreløpig ikke avklart hva som vil skje med pensjonen til ansatte med særaldersgrense når det blir innført en ny tjenestepensjonsordning i 2020. Da partene i offentlig sektor, hovedsammenslutningene på arbeidstakersiden, Arbeids- og sosialdepartementet og KS, forhandlet om den nye pensjonsordningen våren 2018, ble de enige om å utsette dette spørsmålet til senere. De har siden blitt enige om å «gjennomføre en prosess med sikte på å komme frem til en enighet» om hvilken pensjon denne gruppen skal få innen 1. november 2019.

I utgangspunktet vil imidlertid også ansatte med særaldersgrense bli omfattet av den nye pensjonsordningen. Det det forhandles om er hvilke særordninger denne gruppen skal ha i tillegg til den nye pensjonsordningen som skal gjelde for alle ansatte. Dette betyr at den nye pensjonsordningen som er beskrevet under også er relevant for offentlig ansatte tannleger.

Det er avtalt tidligere at spørsmålet om hvilke grupper som skal ha særaldersgrense i fremtiden ikke skal være en del av den pågående prosessen med å finne en pensjonsløsning.

Ny tjenestepensjonsordning

Fra 1. januar 2020 innføres det en ny tjenestepensjonsordning som vil gjelde for alle offentlig ansatte som er født i 1963 eller senere. De som har opptjent pensjon før 2020 beholder det de har opptjent i dagens tjenestepensjonsordning, og vil få en tjenestepensjon som er sammensatt av en del fra gammel ordning og en del fra ny ordning.

Den nye tjenestepensjonsordningen kalles en *påslagsordning* siden tjenestepensjonen blir et tillegg til alderspensjon fra folketrygden, og de to pensjonene skal ikke ses i sammenheng som i dag. I påslagsordningen vil de ansatte hvert år tjene opp en viss andel av lønn til en såkalt pensjonsbeholdning. Den årlige opptjeningen skal tilsvare 5,7 prosent av inntekt mellom 0 og 12 G1, med et tillegg på 18,1 prosent for inntekt mellom 7,1 G og 12 G2. Beholdningen som er tjent opp tidligere år vil hvert år bli regulert i takt med veksten i G. Størrelsen på årlig pensjon vil avhenge av hvor stor pensjonsbeholdning er på uttakstidspunktet. Beholdningen deles på folketrygdens delingstall³ for å finne årlig pensjon.

Tjenestepensjon, både pensjon fra påslagsordningen og eventuell opptjening i dagens ordning fra før 2020, kan tas ut

helt eller delvis fra 62 år, og skal ikke avkortes mot eventuell samtidig arbeidsinntekt.

Som i dag vil tjenestepensjonen utbetales livsvarig, og kvinner og menn vil få lik pensjon hvis de har hatt lik inntektskarriere.

Jo senere pensjonen tas ut, jo høyere blir den. Dette skyldes dels at det blir færre år å fordele opptjent pensjon på, dels at opptjeningen øker ved senere uttak.

Det skal fremdeles være et enhetlig pensjonssystem i hele offentlig sektor. Dette innebærer blant annet at all opptjening vil bli samlet og utbetalt fra den siste pensjonsordningen en person er innom.

Personer som slutter før uttak av pensjon vil beholde den opptjente pensjonsbeholdningen. Beholdningen vil hvert år frem til uttak av pensjon bli regulert i takt med den årlige reguleringen av G, på samme måte som for ansatte i offentlig sektor.

Det vil kreves minst 1 års samlet opptjening i offentlig sektor for å få rett på alderspensjon fra påslagsordningen. Dette er

¹ Folketrygdens grunnbeløp, kr. 99 858 pr. 01.05.2019

² Den økte prosentatsen er for å fylle opp for at folketrygden ikke gir pensjon for lønn over 7,1 G.

³ Levealdersjusteringsfaktoren som benyttes i ny alderspensjon fra folketrygden

Gaute Floer Johnsen

Tannlege MNTF, PhD,
spesialist i endodonti

Vår tannlege Gaute Floer Johnsen er nå spesialist i endodonti og har kapasitet til å ta imot flere henvisninger

Klinikken ligger sentralt på Romerike, 15 minutter med bil fra Lillestrøm, med tog og buss like utenfor døren.

Vi har også spesialister i periodonti og oral kirurgi og oral medisin.

TLF 63 82 72 54
Sørumsandveien 73, 1920 Sørumsand
post@tanngarden.com
www.tanngarden.com

TANNGARDEN

mindre enn i dagens ordning, der kravet er minst 3 års samlet opptjening.

Ny offentlig AFP

Ansatte født fra og med 1963 vil også få en ny AFP-ordning. Alle detaljene i den nye ordningen er foreløpig ikke på plass, men ny offentlig AFP skal i utgangspunktet utformes etter mønster av den private AFP-ordningen. Dette innebærer blant annet at den vil være en *kvalifikasjonsordning* slik at den ansatte må tilfredsstille visse vilkår for få rett til AFP. I privat AFP er et sentralt vilkår at du må ha vært tilsluttet AFP-ordningen i minst 7 av de siste 9 årene før du fyller 62 år. Et annet vilkår er at du må stå i stilling når du tar ut AFP. Du får heller ikke AFP dersom du mottar uførepensjon etter fylte 62 år.

Det skal etableres et system som gjør det mulig å medregne opptjeningstid i AFP mellom offentlig og privat sektor. Dette vil trolig føre til at flere enn i dag tilfredsstiller kvalifikasjonskravene for AFP.

Ny offentlig AFP skal fastsettes ut fra en fiktiv pensjonsbeholdning som beregnes ut fra pensjonsgivende inntekt i *folketrygden* opp til 7,1 G i alderen 13–61 år. Dette betyr at også inntekt fra privat sektor vil bidra til fastsettelsen av AFP. Ved uttak deles den fiktive pensjonsbeholdningen på folketrygdens delingstall for å finne årlig pensjon på samme måte som i den nye påslagsordningen.

AFP skal kunne tas ut fleksibelt fra 62 år, og den skal kunne kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen avkortes. Pensjonen utbetales livsvarig.

Siden retten til AFP blir avhengig av at den enkelte tilfredsstiller visse vilkår, vil det være en del offentlig ansatte som *ikke* får rett til ny AFP. Det er laget en sikringsordning for denne gruppen for at disse ikke skal komme for dårlig ut. Alle som har hatt opptjening i offentlig sektor, men som av ulike grunner

ikke kvalifiserer for AFP vil derfor få rett til såkalt *betinget tjenestepensjon*. Dette er en egen pensjon som tjenes opp med 3,0 prosent av lønn opp til 7,1 G parallelt med påslagsordningen, men som kun kommer til utbetaling dersom en person *ikke* får rett på ny AFP.

Overgangsordninger

De første kullene som omfattes av den nye pensjonsordning, nærmere bestemt ansatte som er født fra og med 1963 til og med 1970, får et *overgangstillegg* dersom de tar ut pensjon i alderen 62 år til 67 år. Tillegget utgjør maksimalt 0,15 G i året og utbetales frem til 67 år. Det vil bli avkortet ved kort tjenestetid og med gjennomsnittlig stillingsprosent. Videre vil det avtrap- pes med fødselsår, det vil si at personer født senere enn 1963 får en avtagende andel av 0,15 G.

Videre vil de som er født fra og med 1963 til og med 1967 få et såkalt *2011-tillegg* dersom de har hatt opptjening i offentlig tjenestepensjon før 2011. Tillegget utgjør maksimalt 1,5 prosent av lønn pr. 1. januar 2020, justert for hvor mye opptjening de hadde før 2011. Tillegget skal også reduseres med årskull slik at kun de som er født i 1963 får fullt tillegg, mens de som er yngre får avtagende andel av tillegget.

Fortsatt uavklart for uføre og særaldersgrenser

Uføre som er født i 1962 eller tidligere, altså de som skal beholde dagens tjenestepensjonsordning, skal beholde dagens regler også når det gjelder opptjening av alderspensjon i tiden som ufør og når det gjelder overgangen til alderspensjon.

Det er imidlertid ikke avklart hvordan alderspensjonen skal beregnes for uføre som er født i 1963 eller senere. Dette spørsmålet er satt på vent til etter at Stortinget har vedtatt endelige regler for beregning av uføres alderspensjon fra folketrygden.

